

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Γραφείου Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων Πρεσβείας Μόσχας

2 - 15 Οκτωβρίου 2017

Επιμέλεια: Αθανάσιος Καραπέτσας, Γενικός Σύμβουλος ΟΕΥ Β΄
Χριστίνα Στεφανίδου, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Αδαμάντιος Καρυτιανός, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

4 Leontievsky Pereulok, 125009, Μόσχα, Ρωσική Ομοσπονδία
Τηλ.: +7 495 539 2970, Fax: +7 495 539 2974, E-mail: ecocom-moscow@mfa.gr

Βασικά οικονομικά μεγέθη

Τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία € / ₺

1 Ευρώ = 68 Ρούβλια (16.10.2017)

Αποθεματικό Ταμείο

Η αξία του Αποθεματικού Ταμείου της Ρωσικής Ομοσπονδίας μειώθηκε στα 986,71 δισ. Ρούβλια (-1,5%) ή στα 17,01 δισ. Δολάρια (-0,3%) στα τέλη Σεπτεμβρίου τ.έ.. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του Υπουργείου Οικονομικών, οι πόροι του Ταμείου θα εξαντληθούν φέτος, χρησιμοποιούμενοι για τη χρηματοδότηση του δημοσιονομικού ελλείμματος της χώρας. Για το 2018 προβλέπονται η μεταφορά 623 δισ. Ρουβλίων από τα έσοδα των πωλήσεων πετρελαίου και φυσικού αερίου στο Αποθεματικό Ταμείο, καθώς και η συγχώνευσή του με το Ταμείο Εθνικής Πρόνοιας. Σημειώνεται ότι το Αποθεματικό Ταμείο εξυπηρετεί την ομαλή χρηματοδότηση του κρατικού προϋπολογισμού σε περίπτωση μείωσης των εσόδων από την πώληση πετρελαίου και αερίου. Κάθε χρόνο μεταφέρεται στο Ταμείο μέρος των εσόδων από την πώληση πετρελαίου και αερίου που προσδιορίζεται στον Προϋπολογισμό, ενώ η ανώτατη επιτρεπόμενη αξία του Ταμείου αντιστοιχεί στο 10% του προβλεπόμενου ΑΕΠ του οικονομικού έτους αναφοράς. Οι αποταμιευόμενοι πόροι πέραν αυτού του ανώτατου ορίου κατευθύνονται στο Ταμείο Εθνικού Πλούτου, μέσω του οποίου συγχρηματοδοτούνται οι εθελοντικές συνταξιοδοτικές αποταμιεύσεις Ρώσων πολιτών και ισοσκελίζεται ο προϋπολογισμός του Συνταξιοδοτικού Ταμείου της χώρας. [RIA Novosti]

Δημογραφικό και οικονομία

Η παρατηρούμενη μείωση της εισροής νέων εργαζομένων στη ρωσική αγορά εργασίας, λόγω φθίνουσας γεννητικότητας, θα στοιχίσει στη χώρα αρκετές ποσοστιαίες μονάδες δυναμικής οικονομικής μεγέθυνσης. Η διαπίστωση αυτή έγινε από τον Υπουργό Οικονομικής Ανάπτυξης, Maxim Orshkin, στη διάρκεια της Russian Investment Summit του Reuters. Ο Υπουργός επεσήμανε ότι αρκετές επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και οι επιχειρήσεις του κλάδου της τεχνολογίας (που

θεωρείται τομέας προτεραιότητας της κυβέρνησης), αντιμετωπίζουν ολοένα μεγαλύτερες δυσκολίες κατά την αναζήτηση κατάλληλα καταρτισμένου προσωπικού. Σημαντική πτώση της γεννητικότητας καταγράφηκε μετά από την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης και κυρίως γύρω στο 1999. Ο αντίκτυπος γίνεται αισθητός σήμερα, διότι τώρα ολοκληρώνουν τη φοίτησή τους στα σχολεία της χώρας οι γεννηθέντες εκείνης της περιόδου, οι οποίοι φαίνεται ότι δεν επαρκούν για τη στελέχωση κρίσιμων τομέων της οικονομίας. Η κατάσταση αναμένεται να βελτιωθεί μετά από το 2022. Μέχρι τότε, το μόνο αντιστάθμισμα είναι η εκ νέου κατάρτιση εργαζομένων των ηλικιών 30-50. Η ρωσική οικονομία μεγεθύνονταν κατά 7% ετησίως (μ.ό.) στο διάστημα 2000-2008. Ακολούθησαν η διεθνής χρηματοοικονομική κρίση που επιβράδυνε τον ρυθμό μεγέθυνσης, η μείωση των τιμών του πετρελαίου και οι δυτικές κυρώσεις σε βάρος της Ρωσίας το 2014, εξελίξεις που οδήγησαν σε ύφεση που διήρκεσε έως το 2016. Για το 2017 προβλέπεται μεγέθυνση του ΑΕΠ κατά 2,2%. [Reuters]

Εκτιμήσεις ΔΝΤ

Σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες εκτιμήσεις του ΔΝΤ, το ρωσικό ΑΕΠ αναμένεται να μεγεθυνθεί κατά 1,8% φέτος και κατά 1,6% το 2018, ενώ ο πληθωρισμός αναμένεται να διαμορφωθεί στο 4,2% το 2017 και στο 3,9% το επόμενο έτος.

Εξωτερικός Τομέας

Διμερείς εμπορικές συναλλαγές Ελλάδος με Ρωσική Ομοσπονδία, Λευκορωσία, Ουζμπεκιστάν, Τατζικιστάν και Τουρκμενιστάν κατά το α΄ εξάμηνο 2017

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για το α΄ εξάμηνο του 2017, η αξία των ελληνικών εξαγωγών στη Ρωσία αυξήθηκε κατά 11,2% σε σύγκριση με το α΄ εξάμηνο του 2016, ανερχόμενη στα 94,1 εκ. Ευρώ. Στο ίδιο διάστημα, η αξία των εισαγωγών από τη Ρωσία αυξήθηκε κατά 56,5%, ανερχόμενη στα 1,89 δισ. Ευρώ. Ο όγκος εμπορίου μεταξύ των δύο

χωρών αυξήθηκε κατά 11,2%, διαμορφούμενος στα 1,98 δισ. Ευρώ. Το διμερές ισοζύγιο παρέμεινε ελλειμματικό σε βάρος της χώρας μας και διευρύνθηκε στα 1,79 δισ. Ευρώ. Η αξία των ελληνικών εξαγωγών στη **Λευκορωσία** ανήλθε στα 4 εκ. Ευρώ, ενώ η αξία των εισαγωγών από τη Λευκορωσία ανήλθε στις 412 χιλιάδες, διαμορφώνοντας πλεονασματικό ισοζύγιο για τη Χώρα μας κατά 3,59 εκ. Ευρώ. Η αξία των ελληνικών εξαγωγών στο **Ουζμπεκιστάν** ανήλθε στα 1,8 εκ. Ευρώ, ενώ η αξία των εισαγωγών από το Ουζμπεκιστάν διαμορφώθηκε στις 24 χιλιάδες Ευρώ. Έτσι, το ισοζύγιο ήταν πλεονασματικό για τη Χώρα μας κατά 1,78 εκ. Ευρώ. Η αξία των ελληνικών εξαγωγών στο **Τατζικιστάν** ανήλθε στις 243 χιλιάδες Ευρώ, ενώ η αξία των εισαγωγών από το Τατζικιστάν ανήλθε στις 43 χιλιάδες Ευρώ, διαμορφώνοντας πλεονασματικό ισοζύγιο για τη Χώρα μας, αξίας 200 χιλιάδων Ευρώ. Η αξία των ελληνικών εξαγωγών στο **Τουρκμενιστάν** ανήλθε στα 1,39 εκ. Ευρώ, ενώ η αξία των εισαγωγών από το Τουρκμενιστάν διαμορφώθηκε στις 13 χιλιάδες Ευρώ. Έτσι, το ισοζύγιο ήταν πλεονασματικό για τη Χώρα μας κατά 1,38 εκ. Ευρώ. Περισσότερες πληροφορίες στο http://agora.mfa.gr/infofiles/Διμερές_εμπόριο_α_6μ_ήνου_2017_Agora_ru.pdf

EBRD

Δημοσιεύματα των Reuters και TASS (4/10) αναφέρονται στην απόφαση της Ευρωπαϊκής Τραπεζής Ανασυγκρότησης & Ανάπτυξης (EBRD) να κλείσει πέντε από τα επτά γραφεία της στη Ρωσία το 2018, συνεπεία του παγώματος της παροχής δανείων στο πλαίσιο της δραστηριότητάς της στη χώρα, μετά από την εκδήλωση της κρίσης στην Ουκρανία. Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, εντός του α' τριμήνου του 2018 θα καταργηθούν τα γραφεία Αικατερινούπολης, Κρασνογιάρσκ, Ροστόφ επί του Ντον, Σαμάρρα και Βλαδιβοστόκ, στα οποία απασχολούνταν 160 εργαζόμενοι πριν από το 2014. Θα διατηρηθούν τα γραφεία Μόσχας και Αγίας Πετρούπολης, ενώ παραμένει ανοικτό το ενδεχόμενο αναθεώρησης της απόφασης στο μέλλον, ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες. Προ της ουκρανικής κρίσης η EBRD χρηματοδοτούσε την υλοποίηση projects συνολικής αξίας 10 δισ. Ευρώ στη Ρωσία. Σήμερα διατηρεί ακόμη συμμετοχή (€ 3 δισ.) στα χαρτοφυλάκια ρωσικών επιχειρήσεων, η οποία βαίνει μειούμενη, καθώς οι δανειολήπτριες επιχειρήσεις αποπληρώνουν τα δάνειά τους και η Τράπεζα πουλά τις μετοχές που κατέχει σε αυτές.

Επενδυτική συνεργασία Σαουδικής Αραβίας-Ρωσίας

Στη διάρκεια της επίσκεψης του Σαουδάραβα Βασιλιά Σαλμαν μπιν Αμπντουλαζίζ αλ Σαούντ στη Μόσχα (5/10), κατά την οποία συζητήθηκαν θέματα ιδιαίτερου διμερούς ενδιαφέροντος,

ανακοινώθηκε ότι το ρωσικό ταμείο άμεσων επενδύσεων RDIF και το κρατικό επενδυτικό ταμείο PIF της Σ. Αραβίας σχεδιάζουν να επενδύσουν από κοινού σε περισσότερα από 25 projects. Τα τελευταία ανήκουν στους τομείς της παραγωγής καταναλωτικών αγαθών, της γεωργίας, των ακινήτων, των υποδομών και του κλάδου πετρελαίου και αερίου. Μεταξύ άλλων, το RDIF, το PIF και το εμιρατικό fund Mubadala θα επενδύσουν έως \$ 100 εκ. στην υλοποίηση έργων του τομέα μεταφορών στη Ρωσία (κατασκευή και λειτουργία αυτοκινητοδρόμων και σιδηροδρόμων). Επιπλέον, Ρωσία και Σ. Αραβία σχεδιάζουν τη συγκρότηση δύο κοινών ταμείων συνολικής αξίας 2 δισ. δολαρίων στους τομείς της ενέργειας και της τεχνολογίας. [TASS]

Ρωσοουκρανική εμπορική διένεξη

Αναφερόμενος στην εμπορική διένεξη Ρωσικής Ομοσπονδίας - Ουκρανίας στο πλαίσιο του ΠΟΕ, ο Ρώσος Υπουργός Οικονομικής Ανάπτυξης, Maxim Oreshkin, δήλωσε (9/10) ότι οι επαφές συνεχίζονται στο πλαίσιο των προβλεπόμενων διαδικασιών του οργανισμού αλλά η χώρα του δεν θεωρεί ότι έχει σημειωθεί πρόοδος. Τον Μάιο τ.έ., η Ρωσία απέστειλε, στο Όργανο Επίλυσης Διαφορών (DSB) του ΠΟΕ και στην κυβέρνηση της Ουκρανίας, αίτημα για διαβουλεύσεις σχετικά με τις επιβληθείσες κυρώσεις σε βάρος της χώρας από το 2014 (περιορισμοί, απαγορεύσεις, ειδικές προδιαγραφές και διαδικασίες για την είσοδο ρωσικών αγαθών και υπηρεσιών και Ρώσων πολιτών στην ουκρανική αγορά, καθώς και περιορισμοί ως προς τη διέλευση από την Ουκρανία). Ειδική αναφορά γίνεται στις απαγορεύσεις εισαγωγής κρέατος, γαλακτοκομικών, ιχθυηρών, κρασιού, βότκας, σιδηροδρομικού εξοπλισμού και λιπασμάτων από τη Ρωσική Ομοσπονδία, καθώς και στην απαγόρευση συμμετοχής ρωσικών επιχειρήσεων σε ιδιωτικοποιήσεις στην Ουκρανία, όλα κατά παράβαση των υποχρεώσεων της Ουκρανίας στο πλαίσιο του ΠΟΕ, σύμφωνα με την Ρωσική Ομοσπονδία. Τον Αύγουστο τ.έ., ο Δ/ντής Εμπορικών Διαπραγματεύσεων του ρωσικού Υπ. Οικονομικής Ανάπτυξης δήλωσε ότι δεν φαίνεται εφικτή η κατάληξη των δύο πλευρών σε συμβιβασμό πριν από την εξέταση της υπόθεσης από το Όργανο Επίλυσης Διαφορών του ΠΟΕ. [RIA]

Ρωσικές εξαγωγές τροφίμων

Ο Υπουργός Γεωργίας της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Alexander Tkachev, δήλωσε (10/10) ότι η αξία των ρωσικών εξαγωγών τροφίμων ενδέχεται να ανέλθει στα 20 δισ. δολάρια κατά το τρέχον έτος. Ο κ. Tkachev παρατήρησε ότι η αξία των εν λόγω εξαγωγών αυξήθηκε από τα 6 στα 17 δισ. δολάρια την τελευταία δεκαετία (2006-2016). [TASS]

Εμπορικές σχέσεις Ρωσίας-Τουρκίας

Το ρωσικό Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης χαρακτήρισε «μονομερείς» τους νέους τουρκικούς κανόνες που αφορούν την εισαγωγή γεωργικών προϊόντων από τη Ρωσία, ισχυριζόμενο ότι δεν προηγήθηκε ρωσική ενέργεια που να δικαιολογεί τη λήψη του συγκεκριμένου μέτρου. Υπενθυμίζεται ότι η Μόσχα επέβαλε κυρώσεις σε βάρος της Άγκυρας στους τομείς τους εμπορίου τροφίμων και του τουρισμού μετά από την κατάρριψη ρωσικού μαχητικού αεροσκάφους από τουρκικό τον Μάρτιο του 2015. Το ρωσικό Υπ. Γεωργίας γνωστοποίησε ότι η Τουρκία καθιέρωσε (9/10) νέες προδιαγραφές για την επαλήθευση τιμολογίων εξαγωγής μη ραφινρισμένου ηλιελαίου και άλλων προϊόντων. Η τουρκική πλευρά ισχυρίζεται ότι οι νέες προδιαγραφές, σύμφωνα με τις οποίες οι Ρώσοι εξαγωγείς υποχρεούνται να λαμβάνουν έγκριση από τις τουρκικές διπλωματικές αποστολές, δεν συνιστούν περιορισμό ή απαγόρευση αλλά μέσο βελτιωμένου ελέγχου των εισαγόμενων προϊόντων. [RBK, Moscow Times]

Οικονομικές συναλλαγές μεταξύ χωρών ΚΑΚ

Στο πλαίσιο της Συνόδου Κορυφής των Χωρών ΚΑΚ στο Σότσι (11/10), ο Πρόεδρος της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Β. Πούτιν, δήλωσε ότι οι οικονομικές συναλλαγές μεταξύ των εν λόγω κρατών ανακάμπτουν, καθώς ο όγκος του εμπορίου αγαθών έχει αυξηθεί φέτος κατά 25% σε σχέση με το 2016, φτάνοντας τα \$ 75 δισ.. Για τη διατήρηση της θετικής τάσης χρειάζονται περαιτέρω βελτιώσεις στο καθεστώς ελεύθερου εμπορίου, κατάρριξη των υφιστάμενων εμποδίων και απλοποίηση των τελωνειακών διαδικασιών, σε συνεργασία με την Ευρασιατική Οικονομική Επιτροπή, τόνισε ο Ρώσος Πρόεδρος. [TASS]

Εισαγωγές από χώρες εκτός ΚΑΚ

Σύμφωνα με τη ρωσική Ομοσπονδιακή Τελωνειακή Υπηρεσία, η αξία των εισαγωγών αγαθών από χώρες εκτός Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών ανήλθε στα \$ 144 δισ. στο διάστημα Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2017 (+24,7%).

Κοινός Τελωνειακός Κώδικας ΕΟΕ

Στο πλαίσιο της Συνόδου Κορυφής της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης (ΕΟΕ) στο Σότσι στις 11/10, ο Πρόεδρος της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Β. Πούτιν, δήλωσε ότι οι ηγέτες των κρατών-μελών της Ένωσης επιβεβαίωσαν την πρόθεσή τους να επισπεύσουν τις διαδικασίες κύρωσης του κοινού Τελωνειακού Κώδικα, έτσι ώστε αυτός να τεθεί σε ισχύ την 01.01.2018.

Οικονομικές σχέσεις Ρωσίας-Γερμανίας

Ο Πρόεδρος της Ρωσίας, Β. Πούτιν, συναντήθηκε στις 12/10 με εκπροσώπους γερμανικών

επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη χώρα του. Ο Ρώσος Πρόεδρος παρατήρησε ότι το 2017 το διμερές εμπόριο είναι αυξημένο κατά 25% και ότι μόνο στο α' τρίμηνο τ.έ. εισέρρευσαν γερμανικές επενδύσεις ύψους \$312 εκ.. Στο σύνολο του 2016, ο όγκος του διμερούς εμπορίου ήταν της τάξης των \$ 40,7 δισ. και οι εισροές γερμανικών επενδύσεων της τάξης των \$ 225 εκ.. Η αξία του αποθέματος γερμανικών επενδύσεων στη Ρωσική Ομοσπονδία ανέρχεται στα \$ 18 δισ., καθώς περισσότερες από 5.000 επιχειρήσεις γερμανικών συμφερόντων δραστηριοποιούνται στη χώρα, απασχολώντας 270.000 εργαζομένους. Ο Πρόεδρος Πούτιν προσέθεσε ότι η διμερής οικονομική συνεργασία συνεχίζεται, παρά τα πολιτικά εμπόδια, αν και η Κίνα ξεπέρασε τη Γερμανία ως εμπορικός εταίρος της Ρωσίας. Πέραν αυτών ο κ. Πούτιν δήλωσε πρόθυμος να συμβάλλει στη διαμόρφωση ευνοϊκού περιβάλλοντος (νομοθετικό πλαίσιο, άρση διοικητικών εμποδίων, αναβάθμιση υποδομών, κατάρτιση προσωπικού) για τους ξένους επιχειρηματίες και τους προέτρεψε να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που δημιουργούνται από την ανάκαμψη της ρωσικής οικονομίας. Από την πλευρά τους, οι εκπρόσωποι των γερμανικών επιχειρήσεων τάχθηκαν κατά της πιθανής επιβολής νέων κυρώσεων από τις ΗΠΑ σε βάρος της Ρωσίας, διότι θεωρούν ότι μια τέτοια εξέλιξη θα βλάψει τα συμφέροντά τους.

Εμπορικές συναλλαγές Ρωσίας-Κίνας

Σύμφωνα με στοιχεία των κινεζικών τελωνειακών αρχών που δημοσίευσε το ρωσικό TASS, ο όγκος του διμερούς εμπορίου Ρωσίας-Κίνας αυξήθηκε κατά 22,4% στο α' 9μηνο του 2017, φτάνοντας τα \$ 61,37 δισ.. Η αξία των ρωσικών εξαγωγών στην Κίνα ανήλθε στα 29,99 δισ. (+28,5%) και η αξία των κινεζικών εξαγωγών στη Ρωσία στα \$ 31,37 δισ. (+17%). Ο Υπουργός Οικονομικής Ανάπτυξης της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Maxim Oreshkin, πρόβλεψε τον Αύγουστο ότι ο όγκος του εμπορίου μεταξύ των δύο χωρών είναι πιθανό να φτάσει τα \$ 80 δισ. στο τέλος του 2017 και να ξεπεράσει τα \$ 200 δισ. έως το 2020.

Σχέσεις Ρωσίας- Παγκόσμιας Τράπεζας

Ο Υπουργός Οικονομικής Ανάπτυξης της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Maxim Oreshkin, δήλωσε (14/10) ότι προϋπόθεση για τη συμμετοχή της χώρας στην ανακεφαλαιοποίηση της Παγκόσμιας Τράπεζας είναι η αποκατάσταση της ροής επενδύσεων από την τελευταία προς τη Ρωσία, η οποία έχει διακοπεί πρακτικά από το 2014, συνεπεία της άρνησης των χωρών του G7 να εγκρίνουν νέα ρωσικά projects που θα υποβάλλονταν στο Συμβούλιο Διευθυντών του διεθνούς χρηματοοικονομικού οργανισμού. [TASS]

Ειδήσεις εσωτερικής αγοράς

Χρηματοδότηση έργων οδοποιίας

Ο Πρωθυπουργός της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Dmitry Medvedev, υπέγραψε (5/10) εντολή μεταφοράς 9,857 δισ. Ρουβλίων (€ 146 εκ.) στους προϋπολογισμούς Περιφερειών για τη χρηματοδότηση της υλοποίησης έργων οδοποιίας. Συγκεκριμένα, σε 11 περιφέρειες θα μεταφερθούν 1,43 δισ. Ρούβλια για την κατασκευή, ανακατασκευή και επισκευή οδικών αξόνων. 3,84 δισ. Ρούβλια θα μεταφερθούν σε εννέα περιφέρειες για την υλοποίηση έργων μείζονος σημασίας για την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της χώρας και 2,58 δισ. σε 17 περιφέρειες για την αύξηση της χωρητικότητας του δικτύου περιφερειακών, διαδημοτικών και τοπικών αυτοκινητοδρόμων. Για τη χρηματοδότηση έργων ΣΔΙΤ θα δοθούν 2 δισ. στην περιοχή Χαμπάροφσκ, κοντά στα σύνορα με την Κίνα. 103,6 εκ. Ρούβλια θα διατεθούν στην περιφέρεια του Καλίνινγκραντ και 15,4 εκ. στην Περιφέρεια Ομσκ.

Hino Motors

Η ιαπωνική επιχείρηση κατασκευής φορτηγών Hino Motors Ltd σχεδιάζει τη δημιουργία εργοστασίου της στη Μόσχα. Σύμφωνα με σχετικά δημοσιεύματα, το εργοστάσιο θα ξεκινήσει να λειτουργεί το 2019, θα έχει τη δυνατότητα παραγωγής 3.000 οχημάτων / έτος και η επένδυσή θα στοιχίσει δεκάδες δισ. Γιέν. [Nikkei, Reuters]

Alfa Bank

Η Alfa Bank (<https://alfabank.ru>), μεγαλύτερη ιδιωτική τράπεζα της Ρωσίας, σχεδιάζει να ανταγωνιστεί ευθέως την επιτυχημένη διαδικτυακή Tinkoff Bank / TCS (www.tinkoff.ru), μέσω της δημιουργίας μιας Ψηφιακής Τράπεζας. Η αποκλειστικά διαδικτυακή προσφορά της Alfa (μέσω της νέας τράπεζας) δεν θα απευθύνεται στο σύνολο των σημερινών πελατών της αλλά σε νέο κοινό. Προς το παρόν, μεγαλύτερες διαδικτυακές τράπεζες, που δεν διαθέτουν υποκαταστήματα, παραμένουν η Tinkoff/TCS ιδιοκτησίας Oleg Tinkov, η Rocketbank του ομίλου Otkritie και η Touch Bank της OTP Bank. Η Tinkoff Bank βγήκε κερδισμένη από την κρίση, καθώς μπόρεσε, λόγω χαμηλού κόστους λειτουργίας, να προσφέρει ανταγωνιστικά και ελκυστικά επιτόκια καταθέσεων. Στο διάστημα Ιανουαρίου-Ιουνίου 2017 είχε καθαρά κέρδη 7,6 δισ. Ρουβλίων, έναντι ζημιών 828 εκ. και 234 εκ. των Touch Bank και Rocketbank. [Vedomosti, RIA, Intellinews]

Χρέη Περιφερειών

Ο Πρόεδρος Πούτιν έδωσε εντολή (9/10) να ληφθούν μέτρα για την αναδιάρθρωση των χρεών

των Περιφερειών προς τη Ρωσική Ομοσπονδία σε βάθος δεκαετίας. Η Κυβέρνηση θα πρέπει να παρουσιάσει την επιτευχθείσα πρόοδο ως προς τη υλοποίηση των προεδρικών οδηγιών έως την 01.11.2017.

Ισλαμική τραπεζική

Η μεγαλύτερη ρωσική τράπεζα, (κρατική) Sberbank, εξετάζει το ενδεχόμενο δημιουργίας μιας μονάδας που θα ασχολείται αποκλειστικά με την ισλαμική τραπεζική. Οι ρωσικές τράπεζες ενδιαφέρονται για την προσέλκυση επενδυτών από τις περιοχές του Κόλπου και της Νοτιοανατολικής Ασίας, αναζητώντας στηρίγματα στην προσπάθειά τους να καλύψουν τα κενά που άφησαν πίσω τους η οικονομική κρίση και οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν σε βάρος της χώρας από τη Δύση. Προϊόντα ισλαμικής τραπεζικής αναπτύσσουν, επίσης, η κρατική αναπτυξιακή τράπεζα VEB και η Tatfondbank. Η Sberbank επιθυμεί την τροποποίηση του ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου στην κατεύθυνση της διευκόλυνσης της δραστηριότητάς της στον συγκεκριμένο τομέα και υλοποιεί αυτήν την περίοδο τρία δοκιμαστικά projects, από την κατάληξη των οποίων θα εξαρτηθούν τα επόμενα βήματα της τράπεζας. [RIA]

Κρυπτονομίσματα

Ο Πρόεδρος της Ρωσίας, Β. Πούτιν, δήλωσε στις 10/10 ότι η χρήση κρυπτονομισμάτων εγκυμονεί κινδύνους και ενδέχεται να συνδέεται με εγκληματικές δραστηριότητες («ξέπλυμα», φοροδιαφυγή, χρηματοδότηση τρομοκρατικών δικτύων), ενώ, την ίδια ημέρα, ο Υποδιοικητής της Κεντρικής Τραπεζής της Ρωσίας (ΚΤΡ), Sergei Shvetsov, άφησε ανοικτό το ενδεχόμενο να μπλοκαριστούν ιστότοποι που πωλούν bitcoin και άλλα κρυπτονομίσματα. Και οι δύο τοποθετήσεις κινούνται στην αντίθετη κατεύθυνση από πρόσφατο σχόλιο του Ρώσου Υπουργού Οικονομικών, Anton Siluanov, περί της σκοπιμότητας ρύθμισης-νομιμοποίησης της συγκεκριμένης αγοράς και της περιορισμένης αποτελεσματικότητας τυχόν πλήρους απαγόρευσής της. Σχολιάζοντας τις δηλώσεις, που έγιναν στο πλαίσιο σύσκεψης στην οποία συμμετέσχον ο Ρώσος Πρόεδρος, ο ίδιος ο Υπ. Οικονομικών και η επικεφαλής της ΚΤΡ Elvira Nabiullina, ο κ. Siluanov εξέφρασε την άποψη ότι η θέση του υπουργείου του περί της αναγκαιότητας ρύθμισης της αγοράς κρυπτονομισμάτων, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής περιορισμών στις αγοραπωλησίες τους, αντιμετωπίστηκε θετικά. [TASS, RIA, Reuters]

Δανεισμός και καταθέσεις

Τα καταναλωτικά δάνεια μεγεθύνονται ταχύτερα από τα εισοδήματα και το μέσο χρέος κατά κεφαλή

ήταν της τάξης των 150.000 Ρουβλίων στο α' εξάμηνο του 2017. Αυτό το ποσό αντιστοιχεί σε πέντε μέσους μηνιαίους μισθούς (ο μέσος μηνιαίος μισθός είναι της τάξης των 30.600 Ρουβλίων), ενώ το 2009 αντιστοιχούσε σε δύο μισθούς. Προβληματισμό προκαλούν οι παρατηρήσεις ότι το χρέος αυξάνεται ταχύτερα στις φτωχότερες περιφέρειες (Βόρειος Καύκασος, Σιβηρία, Ουράλια) και ότι η αύξηση δεν οφείλεται στη χορήγηση στεγαστικών δανείων. Γενικά, εκτιμάται ότι οι κάτοικοι των φτωχότερων περιοχών δανείζονται για να καλύψουν βασικές καταναλωτικές ανάγκες και οι κάτοικοι Μόσχας, Αγίας Πετρούπολης και Άπω Ανατολής για να χρηματοδοτήσουν κατανάλωση πέραν των πραγματικών δυνατοτήτων τους. Στη Μόσχα, την Αγία Πετρούπολη και την Άπω Ανατολή, το μέσο χρέος κατά κεφαλή είναι της τάξης των 160.000-170.000 Ρουβλίων, όταν τα εισοδήματα είναι της τάξης των 35.000-50.000 Ρουβλίων. Εν τω μεταξύ, το διαθέσιμο εισόδημα βαίνει μειούμενο και ο ρωσικός οργανισμός πιστωτικής πληροφόρησης ОКВ (www.bki-okb.ru) υπολογίζει ότι 8 εκ. άνθρωποι βρίσκονται στα πρόθυρα της χρεοκοπίας, με μέσο χρέος που ξεπερνά τα 500.000 Ρούβλια. Η συνολική αξία των καταθέσεων των ρωσικών τραπεζών ανέρχεται στα 24,8 τρισ. Ρούβλια. [Home Money, Gazeta.ru, RIA]

Τραπεζικός κλάδος

Ο Υποδιοικητής της Κεντρικής Τραπεζής της Ρωσίας (ΚΤΡ), Vasily Pozdyshev, δήλωσε (11/10) ότι τα κέρδη του εγχώριου χρηματοπιστωτικού κλάδου ενδέχεται να ανέλθουν φέτος στο 1 τρισ. Ρούβλια (€ 14,6 δισ.), παρά τις απώλειες τραπεζών που εντάχθηκαν ή εντάσσονται σε διαδικασία εξυγίανσης. Προηγουμένως, η ΚΤΡ ανακοίνωσε ότι τα κέρδη των τραπεζών μειώθηκαν από 997 δισ. Ρούβλια στο διάστημα Ιανουαρίου-Αυγούστου τ.έ. στα 675 δισ. Ρούβλια στο διάστημα Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου τ.έ.. Επιπλέον, ο κ. Pozdyshev εξέφρασε την άποψη ότι η εξυγίανση τραπεζών όπως η B&N Bank και Otkritie, που αναμένεται να στοιχίσει 800-820 δισ. Ρούβλια, δεν θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στη συνολική σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, υπενθυμίζοντας ότι τα τελευταία τέσσερα χρόνια έχει ανακληθεί η άδεια λειτουργίας 350 πιστωτικών οργανισμών. Τέλος, ο Υποδιοικητής της ΚΤΡ δεν απέκλεισε τη διάσωση και άλλων τραπεζών στο μέλλον, εάν αυτό κριθεί απαραίτητο για τη διατήρηση της συστημικής σταθερότητας.

Σημειώνεται ότι στις πρόσφατες εκτιμήσεις της σχετικά με το ρωσικό αξιόχρεο, η Fitch δεν διαπίστωσε την ύπαρξη τραπεζικών κινδύνων. Ωστόσο, λίγες ημέρες μετά, η ίδια εταιρεία γνωστοποίησε ότι υπολογίζει ότι το ρωσικό Δημόσιο έχει επενδύσει περισσότερα από 2 τρισ. Ρούβλια (1,5% του ΑΕΠ) στις μεγαλύτερες κρατικές τράπεζες, μέσω διαφόρων μηχανισμών

αναχρηματοδότησης και υποστήριξης, που ισοδυναμούν με «de facto διασώσεις». Σε αυτό το κόστος προστίθενται 2,7 τρισ. Ρούβλια που αντιστοιχούν στη δαπάνη αποζημίωσης καταθετών ιδιωτικών τραπεζών που κατέρρευσαν. Η Fitch αποδίδει μέρος της ευθύνης στην τακτική της ΚΤΡ στο παρελθόν, η οποία επικεντρωνόταν στην απορρόφηση προβληματικών τραπεζών από μεγαλύτερες τράπεζες χωρίς να προβλέπεται συμμόρφωση των πρώτων με συγκεκριμένες προδιαγραφές (πράγμα το οποίο συμβαίνει πλέον, βάσει του νέου συστήματος διασώσεων). [TASS, RIA]

Αγορά μπισκότων

Η συνολική ρωσική παραγωγή μπισκότων ανήλθε το 2016 σε 800.000 τόνους, εκ των οποίων το 85% αφορούσε γλυκά μπισκότα. Το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής εντοπίζεται στην κεντρική Ρωσική Ομοσπονδία, στην περιοχή Volga και στη Σιβηρία. Η μέση τιμή πώλησης των μπισκότων σε επίπεδο Ομοσπονδίας ήταν 148 ρούβλια / κιλό. Η υψηλότερη τιμή παρατηρήθηκε στην αυτονομη περιοχή της Chucotka (₽ 274/kg) και η χαμηλότερη στην περιοχή του Omsk (₽ 106). Εισήχθησαν 15.400 τόνοι μπισκότων (-1,2%) αξίας \$ 38,6 εκ. (-7%), κυρίως από την Πολωνία, την Ιταλία, την Κίνα, το Βιετνάμ, τη Σερβία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Εξήχθησαν 28.100 τόνοι αξίας € 42,4 εκ. (-11%), κυρίως προς Ουκρανία, Τατζικιστάν, Γεωργία, Μογγολία, Αζερμπαϊτζάν και Κίνα. Περισσότερα στοιχεία περιέχονται σε σχετικό σημείωμα του Γραφείου μας που έχει αναρτηθεί στον [υπερσύνδεσμο http://agora.mfa.gr/infofiles/Ρωσική_αγορά_μπισκότων_ru.pdf](http://agora.mfa.gr/infofiles/Ρωσική_αγορά_μπισκότων_ru.pdf)

Υποκατάσταση εισαγωγών ντομάτας

Ο Ρώσος Υπουργός Γεωργίας, Alexander Tkachev, δήλωσε (13/10) ότι η χώρα σκοπεύει να καλύψει το κενό που παρατηρείται στην εγχώρια ζήτηση ντομάτας εντός της επόμενης πενταετίας, μέσω της ενίσχυσης της ντόπιας παραγωγής. Χάρis σε νέες επενδύσεις και κρατικές ενισχύσεις, υπολογίζεται ότι το τελευταίο διάστημα δημιουργήθηκαν πενήντα μεγάλες εγκαταστάσεις θερμοκηπίων που θα διευκολύνουν αυτήν την προσπάθεια. Εντός της επόμενης πενταετίας αναμένεται να υποκατασταθεί από την εγχώρια παραγωγή και το μεγαλύτερο μέρος των εισαγωγών μήλων, αχλαδιών και σταφυλιών.

Πώληση Perekrestok Express

Σύμφωνα με το Reuters (13/10), ο ρωσικός όμιλος λιανεμπορίου τροφίμων X5 (www.x5.ru) σκοπεύει να πωλήσει την αλυσίδα καταστημάτων Perekrestok Express (μικρές μονάδες "convenience stores") που δραστηριοποιείται στην περιοχή της Μόσχας. Από την Perekrestok

Express προέρχεται λιγότερο από το 1% των εσόδων της X5, που επιθυμεί να επικεντρωθεί στα εμπορικά σήματα Pyaterochka (συνοικιακά supermarkets μεσαίου μεγέθους), Perekrestok (κανονικά supermarkets) και Karusel (hypermarkets).

Καταναλωτικά δάνεια Sberbank

Η Sberbank, μεγαλύτερη ρωσική (κρατική) τράπεζα, ανακοίνωσε ότι προχωρά στην απλοποίηση των διαδικασιών χορήγησης και στη μείωση των επιτοκίων καταναλωτικών δανείων κατά μία ποσοστιαία μονάδα (από 13,9%-20,9% σε 12,9%-19,9%). [RIA Novosti]

Ενέργεια-Περιβάλλον

Κόστος παραγωγής πετρελαίου

Δημοσίευμα του επίσημου περιοδικού της "Russian Energy Week" (<http://rusenergyweek.com>) αναφέρεται σε εκτίμηση του Υφυπουργού Ενέργειας της Ρωσίας, Anton Ilyutsyn, σύμφωνα με την οποία το κόστος της παραγωγής πετρελαίου στη χώρα είναι ανταγωνιστικό και συγκεκριμένα της τάξης των 3-8 δολαρίων / βαρέλι. Σύμφωνα με εδώ αναλυτές, αυτό το κόστος είναι σήμερα χαμηλότερο σε σχέση με εκείνο σε ΗΠΑ και Σαουδική Αραβία, ενδέχεται, όμως, να αυξηθεί κατά 30-40% έως το 2025. Ο κ. Ilyutsyn δήλωσε, επίσης, ότι το 2016 η Ρωσία παρέμεινε στην πρώτη θέση των προμηθευτών φυσικού αερίου διεθνώς (μερίδιο 20%) και επέστρεψε στην πρώτη θέση της κατάταξης των προμηθευτών υγρών υδρογονανθράκων (12% της αγοράς πετρελαίου και 9% της αγοράς προϊόντων πετρελαίου). Τον Μάρτιο τ.έ., ο Υπουργός Ενέργειας Alexander Novak γνωστοποίησε ότι η Ρωσία έχει εντοπίσει αποθέματα πετρελαίου και αερίου για περισσότερα από 50 έτη και ότι το κόστος της παραγωγής πετρελαίου είναι της τάξης των 10-15 δολαρίων / βαρέλι. Τον Μάρτιο του 2016, ο Υφυπουργός Ενέργειας, Kirill Molodtsov, δήλωσε ότι το μέσο κόστος της παραγωγής πετρελαίου είναι της τάξης των 2 δολαρίων / βαρέλι και της τάξης των 20 δολαρίων στην περίπτωση δυσπρόσιτων κοιτασμάτων. Ο επικεφαλής της Rosneft, Igor Sechin, έχει προσδιορίσει το κόστος της παραγωγής στα κοιτάσματα που εκμεταλλεύεται η εταιρεία του στα 3 δολάρια / βαρέλι. [RIA Novosti]

Επιπτώσεις αμερικανικών κυρώσεων σε ρωσικό τομέα πετρελαίου και φυσικού αερίου

Ο Υπουργός Ενέργειας της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Alexander Novak, δήλωσε (3/10) ότι οι νέες αμερικανικές κυρώσεις (Αύγουστος τ.έ.) σε βάρος της χώρας του δεν επηρεάζουν ακόμη τα ρωσικά εγχειρήματα του κλάδου πετρελαίου και

φυσικού αερίου, καθώς το ακριβές περιεχόμενο των κυρώσεων (βλ. σχετική νομοθεσία ΗΠΑ) αναλύεται ως προς το ακριβές πεδίο εφαρμογής του. Ερωτηθείς σχετικά με την ανταγωνιστικότητα του Nord Stream-2, ο κ. Novak εξέφρασε την άποψη ότι αυτή παραμένει ανεπηρέαστη, καθώς η διαδρομή του αγωγού είναι κατά 2.000 χλμ. Συντομότερη από την υφιστάμενη οδευση και το κόστος μεταφοράς 1,6 έως 2 φορές χαμηλότερο. [RIA Novosti]

Ρωσικά κέρδη από μείωση παραγωγής OPEC+

Ο Ρώσος Υπουργός Ενέργειας, Alexander Novak, δήλωσε (3/10) ότι η συμφωνία των χωρών «OPEC+» (Βιέννη, 2016) για τη μείωση της παραγωγής πετρελαίου (κατά 1,8 εκ. βαρέλια/ημέρα σε σχέση με τον Οκτώβριο του 2016) απέφερε στη Ρωσική Ομοσπονδία πρόσθετα έσοδα 700 δισ. – 1 τρισ. Ρουβλίων, λόγω της αύξησης της τιμής του καυσίμου. Η συμφωνία συνήφθη αρχικά για το α' εξάμηνο του 2017 αλλά η διάρκειά της παρατάθηκε τελικά έως τα τέλη Μαρτίου του 2018. [RIA Novosti]

Russian Energy Week

Στις 3-7/10 έλαβε χώρα στη Μόσχα η φετινή Russian Energy Week (<http://rusenergyweek.com>), με τη συμμετοχή πολλών κορυφαίων παραγόντων (πολιτικών, επιχειρηματιών, εκπροσώπων διεθνών οργανισμών και επιστημόνων) του ενεργειακού κλάδου. Στη διάρκεια και στο περιθώριο του συνεδρίου πραγματοποιήθηκαν πολλές διμερείς και πολυμερείς συναντήσεις. Στις 4/10 απηύθυνε χαιρετισμό ο Πρόεδρος της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Β. Πούτιν, ο οποίος αναφέρθηκε σε σειρά θεμάτων (προεδρικές εκλογές στη Ρωσία, σχέσεις με ΗΠΑ και ειδικά με Πρόεδρο ΗΠΑ, Βόρεια Κορέα, κατάσταση Μέσης Ανατολής κ.ά.). Ο Ρώσος Πρόεδρος έλαβε μέρος και σε δημόσια συζήτηση με τη συμμετοχή του Γενικού Γραμματέα του GECF (Gas Exporting Countries Forum) Seyed Mohammed, του Γενικού Δ/ντή του IRENA Adnan Amin και του Γενικού Γραμματέα του OPEC Mohammed Barkindo. Μεταξύ άλλων, ο Β. Πούτιν εξέφρασε την άποψη ότι η στροφή στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας είναι επιβεβλημένη αλλά θα χρειαστούν τουλάχιστον 30 έτη για την ολοκλήρωσή της, διάστημα στο οποίο θα συνεχιστεί η εξάρτηση από το πετρέλαιο και τον άνθρακα. Προέβλεψε, επίσης, αύξηση της ανταγωνιστικότητας του υδροποιημένου φυσικού αερίου και τόνισε ότι η χώρα του θα συνεχίσει να ευνοεί τις επενδύσεις στον τομέα ενέργειας. Τέλος, δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο να παραταθεί η συμφωνία των χωρών OPEC+ για μείωση της παραγωγής πετρελαίου. Από άλλες τοποθετήσεις στη διάρκεια του συνεδρίου, συγκροτούνται η δυσαρέσκεια που εξέφρασαν Ρώσοι αξιωματούχοι και επιχειρηματίες για την επιβολή κυρώσεων σε βάρος της χώρας και τη διακοπή του διαλόγου ΕΕ-

Ρωσίας στον τομέα της ενέργειας μετά το 2014 και τα παράπονά τους για τα εμπόδια στην υλοποίηση του σχεδίου δημιουργίας του αγωγού φυσικού αερίου Nord Stream 2 (βλ. διεύρυνση πεδίου εφαρμογής Τρίτου Ενεργειακού Πακέτου ΕΕ), ο οποίος, τόνισαν, θεωρείται οικονομικά βιώσιμος και θα επιτρέψει τον εφοδιασμό της Ευρώπης με ρωσικό αέριο με καλύτερους όρους σε σύγκριση με την υφιστάμενη όδευση μέσω Ουκρανίας. [RIA]

Στόλος περιβαλλοντικής εποπτείας

Ο Ρώσος Υπουργός Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, S. Donskoy, δήλωσε (9/10) ότι η κατασκευή του ρωσικού στόλου περιβαλλοντικής προστασίας μετά το 2021 (αξίας 3,1 δισ. Ρουβλίων) εντάχθηκε στο πρόγραμμα κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης της Αρκτικής. Τα πλοία θα υποστηρίξουν την εποπτεία των θαλασσών και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και τουλάχιστον ορισμένα από αυτά θα χρησιμοποιούν υγροποιημένο φυσικό αέριο. Ήδη έχουν αρχίσει να κατασκευάζονται παγοθραυστικά που θα κινούνται με LNG. Το Polaris, πρώτο πλοίο αυτού του τύπου, κατασκευάστηκε στο φινλανδικό ναυπηγείο Arctech, της ρωσικής United Shipbuilding Corporation (www.oaoosk.ru). [TASS]

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ

Απρίλιος - Μάιος 2018

	<p>WorldBuild Moscow / MosBuild 03.04.2018 - 06.04.2018 Building / finishing materials www.worldbuild-moscow.ru</p>		<p>Neftegaz 2018 16.04.2018 - 19.04.2018 Equipment and technologies for the oil and gas industries www.neftegaz-expo.ru</p>
	<p>Elektro 2018 16.04.2018 - 19.04.2018 Electrical equipment for electrical engineering. Automation. Lighting engineering. www.elektro-expo.ru</p>		<p>TransRussia/TransLogistica 17.04.2018 - 19.04.2018 International transport and logistics services and technologies www.transrussia.ru</p>
	<p>Interfood St. Petersburg 17.04.2018 - 19.04.2018 Food products and drinks http://interfood-expo.ru</p>		<p>ExpoElectronica 17.04.2018 - 19.04.2018 Electronic components, modules and systems http://expoelectronica.ru</p>
	<p>MiningWorld Russia 17.04.2018 - 19.04.2018 Machines and equipment for mining, processing and transportation of minerals http://miningworld-russia.ru</p>		<p>Navitech 2018 24.04.2018 - 27.04.2018 Navigation systems, technologies and services www.navitech-expo.ru</p>
	<p>Tires & rubber 2018 24.04.2018 - 27.04.2018 Rubber goods, tires, their production, raw materials and equipment www.expoctr.ru</p>		<p>Analitika Expo 24.04.2018 - 26.04.2018 Laboratory equipment and chemical reagents www.analitikaexpo.com</p>
	<p>Sviaz 2018 24.04.2018 - 27.04.2018 Telecommunications, control systems, IT and communication services http://sviaz-expo.ru</p>		<p>STL. Systems for transport & logistics 2018 24.04.2018 - 27.04.2018 Transportation technologies, logistics solutions, services and storage systems www.stl-expo.ru</p>
	<p>Metalloobrabotka 2018 14.05.2018 - 18.05.2018 Equipment, instruments and tools for the metalworking industry www.metobr-expo.ru</p>		<p>Beer 2018 22.05.2018 - 24.05.2018 www.soud.ru</p>
	<p>Mir Stekla 2018 28.05.2018 - 31.05.2018 Glass products, manufacturing, processing and finishing technology www.mirstekla-expo.ru</p>		